

CUSSEGL GROND

Sessiun da december 2022

Dumonda Dietrich concernent la mancanza da persunal e da plazz en il sector da promoziun pretensius

La promoziun da scolaras e scolars cun in basegn da promoziun pretensius è chausa dal chantun. Questa promoziun vegn garantida dals trais centers da cumpetenzza «Giuvaulta» (a Giuvaulta), «Scola-dimora Cuira» (a Cuira) e «Casa Depuoz» (a Trun). En ils centers da cumpetenzza na stattan dentant actualmain a disposiziun nagins plazz u lura mo en moda fitg limitada. En ils centers da cumpetenzza manca displaschaivlamain pli e pli er il persunal scolà per la scolaziun speziala integrada (SSI) en las scolas regularas.

Ils purtaders da scola constateschan perquai adina pli savens, che tant la SSI sco er ils plazz da la scolaziun speziala externa na pon betg vegnir garantids. Ils uffants han però il dretg da survegnir sustegn. Malgrà ch'il basegn da promoziun è cumprovà, na vegnan – sco cuntramesira inadmissibla – las attribuziuns correspundentas per talas scolaras e tals scolars betg fatgas u simplamain suspendidas.

Sch'in plaz da scolaziun speziala externa manca, ston pia las gestiuns da scola pertutgadas chattar ina soluziun entaifer lur sistem da scola regular. Malgrà las stentas da sustegn sproporziunadas, las qualas vegnan augmentadas cun resursas da persunal tras pedagogas e pedagogs curativs sco er tras assistenzas da classa e las qualas vegnan coordinadas cun gronds sforzs da la direcziun da scola, resta in tal «setting d'urgenza» inadattà, respectivamain insupportabel per las persunas partecipadas. D'ina vart na survegn l'uffant pertutgà nagin sustegn e nagina promoziun che correspunda a ses basegns e da l'autra vart pateschan savens la classa e l'entir sistem da scola da quest fatg.

Cun questa chargia supplementara accentueschan las situaziuns pretensiusas al lieu la problematica da la mancanza da persunas d'instrucziun e da direcziuns da scola, e quai a curta, a media ed a lunga vista. Las surpretensius individualas che chaschunan adina pli savens reducziuns dals pensums u displaschaivlamain schizunt l'abandun da la professiun, na constateschan ins betg mo tar las persunas d'instrucziun, mabain pli e pli er tar las direcziuns da scola.

Nus essan da l'opiniun che l'abilitad da supportar squitsch dals systems da scola na dastga vegnir strapatschada supplementarmain ni tras la mancanza da persunal en il sector pretensius ni tras la mancanza da plazz da scolaziun speziala e ch'igl exista in basegn d'agir urgent.

Nus supplitgain perquai la Regenza da responder las suandantas dumondas:

1. Datti ina statistica che mussa il basegn da plazz dals ultims onns respectivamain vegn in tal basegn erui sistematicamain?
2. Co po la mancanza da persunal sco er la mancanza actuala da plazz en ils centers da cumpetenzza vegnir motivada e tgeninas èn las propostas per mitigiar a curta vista la situaziun?
3. Tge mesiras ston vegnir prendidas, per ch'i possia vegnir garantì als uffants la promoziun ch'els han da bun en il sector pretensius sco er il dumber da plazz en ils centers da cumpetenzza, e quai er a media ed a lunga vista?
4. Co pon ils custs che resultan per ils settings spezials ch'ils posts spezialisads recumondan per l'instrucziun regulara e che resultan pervia da la mancanza da plazz da scolaziun speziala vegnir indemnissads tras il chantun?

Cuira, ils 7 da december 2022

Dietrich, Holzinger-Loretz, Favre Accola, Atanes, Bachmann, Bardill, Baselgia, Beeli, Berther, Berweger, Biert, Binkert, Bischof, Bisculm Jörg, Bleuler-Jenny, Brandenburger, Brunold, Bürgi-Büchel, Cahenzli-Philipp (Vaz Sut), Claus, Collenberg, Degiacomi, Della Cà, Derungs, Epp, Furger, Gansner, Gartmann-Albin, Gredig, Hofmann, Jochum, Kasper, Kocher, Kohler, Kreiliger, Kuoni, Lehner, Loepfe, Luzio, Mani, Menghini-Inauen, Messmer-Blumer, Morf, Müller, Nicolay, Oesch, Pajic, Perl, Preisig, Rageth, Rettich, Rusch Nigg, Rutishauser, Sax, Ulber, Walser, Widmer, Wieland, Wilhelm, Zindel